

Lokal utvecklingsplan 2011 – 2016 för

BRUZHOLMSBYGDEN - Eksjö kommun

Bruksvägen mot dammen
Foto: Carina Wolf

Innehållsförteckning

Inledning

Syfte

Sammanfattning

1. FAKTA OM SAMHÄLLET
Föreningsliv och aktiviteter
2. KARTLÄGGNING
SWOT– Styrkor, Svagheter, Möjligheter och Hot
Medborgarenkät
3. TRENDSPANING
4. ÖVERGRIPANDE MÅL
5. HANDLINGSPLAN
Uppföljning

Källor

Eksjö kommuns hemsida
Samhällsföreningens hemsida
Snuggarps hemsida

Bilagor

Medborgarenkät maj 2010

SWOT-analysen

Obs! Bilagorna följer inte med utvecklingsplanen som varje hushåll får.

Inledning

Den lokala utvecklingsplanen för Bruzaholm har utformats av samhällsföreningen tillsammans med samhällets övriga föreningsliv och invånare. Arbetet har skett i form av en studiecirkel med start i februari 2010 och ingår i projekt Lokala utvecklingsplaner i Eksjö kommun, där Emilkraften är projektägare. Studieförbundet Vuxenskolan har fungerat som processtöd vid cirkelträffarna och för arbetet med framtagandet av den lokala utvecklingsplanen. Tjänstemän i Eksjö kommun har på olika sätt stöttat arbetet, bl.a. med information om den fysiska översiktsplanen och hjälp med sammanställning av en medborgarenkät.

Syfte

Syftet med den lokala utvecklingsplanen är att tydliggöra och förankra mål och idéer för den egna bygdens utveckling. Avsikten med planen är att den ska innehålla konkreta förslag och åtgärder på vad vår bygd – Bruzaholm – behöver för att utvecklas och överleva som ett väl fungerande och attraktivt samhälle. Planen ska vara ett användbart verktyg för det långsiktiga arbetet med att göra Bruzaholm till ett levande och attraktivt samhälle.

Sammanfattning

Under processen med framtagandet av utvecklingsplanen för Bruzaholm har en SWOT-analys och en medborgarenkät genomförts för att kartlägga de utvecklingsbehov som krävs för bygden. I arbetet har också en spaning på vilka trender som kan ha betydelse för utvecklingen av samhället gjorts.

Resultatet av kartläggningen och analyserna visar att samhället/bygden har potential att locka nya innevånare till samhället. Det är angeläget och viktigt att lyfta fram allt det positiva som finns i samhället idag, exempelvis följande:

- Det finns en väl fungerande samhällsförening som har god

kontakt med tjänstemän och beslutsfattare i Eksjö kommun.

- Det finns ett rikt och aktivt föreningsliv för alla i samhället.
- Närheten till naturen, med strövstigar, belyst motionsspår och ett naturreservat gör samhället intressant för både boende och tillfälliga besökare.
- Ett bibliotek och ett bruksmuseum som drivs med ideella krafter.
- Bra och prisvärda bostäder.
- Ett flertal företag, både större och mindre.
- Samhällets läge vid Rv 40 - en möjlighet att marknadsföra samhället för de besökare som passerar genom.

Det finns negativa sidor, som också har lyfts fram och som är angelägna att arbeta med för att öka attraktiviteten för samhället. Följande frågor är oftast de som förts fram och som både engagerar och irriterar boende i samhället, men också bidrar till att ge en negativ bild av samhället utåt.

- Trista ”entréer” till samhället.
- Ovårdade industriområden, fastigheter och villatomter.
- Avsaknad av en liten servicebutik

Slutligen – om alla krafter som finns i samhället – samhällsföreningen, alla föreningar, företag och eldsjälarna samverkar finns goda förutsättningar att utveckla samhället. För att lyckas tror vi att någon form av utvecklingsgrupp, råd eller kommitté bildas, med representanter från alla aktörer i samhället.

Vy från Smedjebacken, foto Carina Wolf

1. FAKTA OM BYGDEN

Samhället är gammalt och Bruzaholms Bruk startades redan på 1600-talet som en liten hammarsmedja. Bruket levererar än i dag gjutgods till olika delar av den svenska och utländska industrin. Förutom smidet och gjutgodset så är samhället känt för sina två metallduksväverier. Det första startade redan 1906 och det andra i slutet på 1940-talet. I början på 1970-talet gick de båda fabrikerna AB Metallduk AB Maskinduksverken samman under namnet Bruzaviror. Tillsammans hade man då 240-250 anställda. Företaget såldes till ett engelskt företag 1983 som 1993 beslutade att lägga ned fabriken i Bruzaholm och flytta produktionen till Gusum (numera nedlagt). Drygt 70 personer blev arbetslösa. Men en vävstol blev kvar i gamla Maskinduksverkens lokal och där huserar idag Bruzaholms ståldukar – så vävtraditionen lever vidare i samhället, men i liten skala. Förutom Bruzaholms Bruk och Bruzaholms ståldukar finns också ett flertal idag levande mindre företag. I samhället finns ett Bruksmuseum och en intressant bruksmiljö med dammar, kanaler och arbetarbostäder, vandrарhem, förkastningsspricka (Skrôle Hie) som fr o m 2010 är ett naturreservat, Fuse kvarn, Snuggarps källa med mera.

I samhället bor idag sammanlagt knappt 300 invånare vilket är ca 1,8 % av kommunens befolkning. Det som gör Bruzaholm till ett intressant samhälle är blandningen av dem som har bott här hela sitt liv och de som har flyttat in under de senaste åren. En blandning av djupa kunskaper om byns historia och ett förankrat näringsliv med nya inflyttade småföretagare och familjer från olika delar av Sverige och resten av världen.

Föreningsliv och aktiviteter (sorterade i bokstavsordning)

Under detta avsnitt följer en sammanställning av de föreningar som

finns i samhället. Vi har valt att göra en kort presentation av föreningarna och hänvisar till samhällsföreningens hemsida www.bruzaholm.com där alla föreningar och aktiviteter finns redovisade.

Betania

Församlingen är aktiv och har idag 30 medlemmar, men 40 aktiva deltagare. Information om församlingen och dess aktiviteter finns på

www.kyrktaget.se/betania.bruzaholm

Bruzaholms Sportklubb

Sportklubben bildades 1936 och syftet var och är att det ska finnas möjligheter till motion och idrott för ung som gammal, oavsett bakgrund. Klubbens verksamhet är inriktad på bandy och bordtennis. För närvarande är det ett fyrtiotal, som är aktiva i bandy och bordtennis. Klubben lägger ned mycket arbete på ungdomsarbetet, som är en viktig och prioriterad verksamhet.

Damsektionens arbetar med de årliga uppskattade evenemangen: Modevisning och Lucia-auktionsfest.

BSK strävar efter att Bruzaholms samhälle ska leva vidare, genom möjligheterna till motion och idrott. Sportklubbens verksamhet bidrar till att visa vilken potential samhället har. BSK:s verksamhet är en del i att öka attraktiviteten för inflyttning till samhället. Förutom samhällsföreningens hemsida se www.bruzaholmssk.se

Bruzaholms bruksmuseum

Upprinnelsen av museet var en studiecirkel år 1986. Syftet med denna var att studera det gamla järnbrukets historia, arbetet och människorna. Resultatet av denna cirkel blev ett museum som iordningsställdes på övervåningen i gamla skolan 1993 och var i början en sektion under samhällsföreningen. När museets verksamhet flyttade till de nya lokalerna 2008 bildades en egen fristående förening som

idag består av 101 medlemmar varav 17 är aktiva.

Museet är öppet för bokade besök hela året. Museet är öppet varje dag från första vardagen efter midsommar till mitten av augusti.

Föreningens ändamål är att värna och vårda hembygdens miljö, dess kulturarv och föra det vidare till kommande generationer. Förutom samhällsföreningens hemsida se www.bruzabruk.se och www.hembygd.se

Smedjebacken, foto Carina Wolf

Folkets hus

Folketshusföreningen i Bruzaholm bildades 1936 och 1948 invigdes Folkets Hus i Bruzaholm. 1990 var det återinvigning av Folkets Hus efter en stor renovering.

Lokaluthyrning för både större och mindre evenemang, som exempelvis underhållning, auktioner och fester av olika slag. Se www.bruzaholm.com för prisinformation.

Syftet och målet med Folkets Hus är att det ska vara en samlingslokal för samhällsinnevärdarna men även för allmänheten i övrigt.

Bruzaholms dansförening

Den 8 februari 1963 samlades ett 20-tal personer i Folkets Hus för att försöka bilda en gammeldansförening. Stadgar upprättades och fastställdes. Föreningens namn beslutades bli GDV

- Gammeldansens vänner Bruzaholm.

1971 registrerades Bruzaholms dansförening som i nuläget träffas 3 gånger per år varav en är den traditionsenliga Valborgsmässodansen på Folkets Hus.

Kyrkliga syföreningen

För närvarande består föreningen av 20 medlemmar. Gruppen träffas två gånger per månad för trevlig samvaro med en kort andakt, handarbete och fika. Den kristna grunden tar sig uttryck genom att visa omsorg om medmänniskan.

Föreningen gör årligen en dagsutflykt till några intressanta resmål. En årlig missionsauktion genomförs, sista lördagen i november. Pengarna fördelas till olika hjälporganisationer både inom Svenska Kyrkan men också till andra ideella organisationer.

Vårt mål är att föreningen skall förbli aktiv och att nya medlemmar strömmar till.

Samhällsföreningen

Föreningens främsta uppgift är att bevaka samhällsinnevärdarnas intressen. I samhället finns ett stort engagemang för bygden samt närhet till en fin natur med flera intressanta besöksmål.

Föreningen är organiserad i olika kommittéer som exempelvis biblioteket, parker, majbrasan, julgransutdansning, elljusspåret och gymnastik/friskvård. Samhället är indelat i roteområden med ett ombud för varje område. Dessa roteombud förmedlar information och tar in medlemsavgiften med mera till samhällsföreningen.

Tibast, foto Sven-Åke Svensson

2. KARTLÄGGNING SWOT-analys

En SWOT -analys är en metod för att bedöma styrkor, svagheter, möjligheter och hot, vilket är förkortning från engelskan och står för Strengths, Weakness, Opportunities och Threats.

Det är en enkel metod för att ta reda på vilka förutsättningar en verksamhet eller i detta fall en bygd har. Vid det första tillfället av studiecirkeln "Lokal utvecklingsplan för Bruzaholmsbygden" genomfördes en SWOT-analys utifrån två frågor. "Vilka frågor är viktiga för bygden?" och "Vilka frågor vill vi jobba med?" Processledare var Siv Fransson från Studieförbundet Vuxenskolan.

Följande förslag (inte rangordnade) blev resultatet av SWOT-analysen:

- Ungdomsgård
- Locka barnfamiljer
- Samhällsservice, bensinmack, minilivs
- Hålla rent och snyggt i samhället
- Föreningsliv och arrangemang
- Kommunikationer

Medborgarenkät

Utöver SWOT-analysen har en medborgarenkät genomförts. Avsikten med enkäten var att ge bygdens befolkning möjlighet att svara på några frågor om samhället och lämna synpunkter och förslag på åtgärder som man tycker är angelägna. En annan avsikt var också att öka delaktigheten i arbetet med den lokala handlingsplanen. Resultatet av enkäten ger dessutom ett ökat underlag och stöd till konkreta åtgärder i handlingsplanen.

Enkäten skickades ut i maj 2010 till samtliga hushåll (inte personer) i Bruzaholm. Enkäten omfattade totalt sju frågor plus möjlighet att lämna övriga kommentarer. Sammanlagt 46 hushåll svarade på enkäten. En kort sammanfattning av enkäten lämnas här, men hela materialet finns som bilaga till denna handlingsplan.

Av dem som svarat är 54 % över 65 år, 59 % kommer från Sverige. På frågan

om varför man valde att bosätta sig i Bruzaholm är det arbete som kommer först med 48 %, nära till naturen 37 % och först på tredje plats billiga bostäder 28 %. På frågan om vad som behövs för att göra samhället mera attraktivt tycker en majoritet att det behövs en liten servicebutik och att ovårdade områden/tomter och fastigheter behöver snyggas upp. På frågan om alla de aktiviteter som genomförs i samhället, så var de flesta nöjda eller t o m mycket nöjda på skalan 1 (missnöjd) till 4 (mycket nöjd). På frågan om vad som saknas, så är önskan om en liten affär, kiosk eller servicebruk helt dominerande. Frågan om man kan tänka sig att engagera sig i samhället, så har 8 svarat ja. Under övriga kommentarer, så är det ett flertal som trivs och tycker att det är ett "kanonsamhälle". En uttrycker sig så här "Trivs bra här, det är mitt andningshål för att må bra".

Stuverydsbäcken, foto Sven-Åke Svensson

3. TRENDSPANING

Vid gruppens andra tillfälle diskuterades trender, vad är en trend och hur identifierar man en trend?

En trend kan definieras på följande sätt:

- En långsiktig förändring
- Något som har en riktning
- Något som syns redan idag
- Något som kan vara säker eller osäkert.

Vilka är de viktigaste trenderna som påverkar vår bygd 2015?

- Invandring från andra länder
- Tillåtande attityd mot invandrare

kan komma att påverka bygdens utveckling. Under varje inramad rubrik har faktorer listats, utan värdering, som har betydelse för utvecklingen av bygden.

Med hjälp av sk trendkort identifierades följande trender, inramade rubriker, som

Befolkningsutveckling	
Faktorer som påverkar utvecklingen:	
Bättre service	Fritidsaktiviteter
Småföretagande	Skola, barnomsorg
Huspriser	Kommunikationer
	Sned åldersfördelning, få unga/barn
Riksväg 40, kommunikationer, bryta färden	
Faktorer som påverkar utvecklingen:	
Marknads föring	Orten Bruzaholm
Ekonomi	Aktiviteter som gör att man stannar
Kommunikationer	Naturupplevelser, guldvaskning
Turism	Kiosk, turistinformation
Arbetsstillfällen, få med hantverkare	Småföretagande, hantverkstorg/gata
Aktiviteter som gör att turisten stannar:	
- Nytt naturreservat Stuverysbäcken, Skrôle hie	
- Bruksmuseet	
- Upplevelser för barnfamiljen	
- Smälta järn – göra sig någon sak	
- Loppis	
Nya svenskar	
Faktorer som påverkar utvecklingen:	
Nya idéer	Kulturutbyte
Ekonomi	Befolkningsutbyte
Nytänkande	

Detta tror vi är några viktiga insatser som krävs:

För att uppnå en mera positiv befolkningsutveckling och få yngre familjer att bosätta sig i samhället behövs en viss grundservice, barnomsorg, nära till skola, goda kommunikationer och arbetsstillfällen genom att underlätta för småföretagare att etablera sig. Samhället har idag goda förutsättningar för ett bra boende, gott utbud av aktiviteter och ett rikt förenings- och fritidsliv.

Använda samhällets läge vid Rv 40 som en positiv möjlighet, få besökare som passerar att stanna till genom att

marknadsföra bygdens natur- och kulturupplevelser. Någon form av turistinformation på central plats i samhället behövs.

Samhället har idag många olika nationaliteter boende både permanent men oftast periodvis. Deras kompetens, idéer, nytänkande och erfarenheter är mycket värdefulla att tillvarata. Nya svenskar ska inbjudas till samtal och information om samhället/bygden. Språkbarriärer får inte hindra utbyte mellan samhällets nysvenskar och svenskar.

4. ÖVERGRIPANDE MÅL

Det övergripande målet är ett levande samhälle/bygd som ger förutsättningar för en god livskvalitet oavsett ålder och bakgrund. Ett samhälle/bygd som känns trygg, säker och inbjudande. Ett samhälle/bygd som gör det attraktivt att flytta till och vilja bo kvar.

Pellamokko, foto Carina Wolf

5. HANDLINGSPLAN 2011-2016

Befolkningstillväxt

Locka barnfamiljer och nysvenskar. Peka på möjligheter till egen försörjning och sysselsättning.

Mål

År 2016 ska befolkningen ha ökat med 10 personer i Bruzaholm.

Åtgärder

1. Marknadsföra samhället i samband med internationella mässor som kommunen deltar i.
Genom rådgivning och ett stödjande bemötande utveckla nyföretagande.
2. Ett samhällsmöte per år med kommunpolitiker och tjänstemän för diskussion om utvecklingsfrågor.
3. Kontinuerligt utveckla och förbättra samhällets hemsida i syfte att öka attraktiviteten.
4. En gång per år bjuda in alla nyinflyttade för information om samhället.

Ansvar

- 1-2 Kommunen har ett huvudansvar i samarbete med samhällsföreningen och andra aktörer.
- 3-4 Samhällsföreningen har ett huvudansvar.

Samhällsservice

Mål

En kiosk öppnas i befintliga lokaler i anslutning till bensinmacken. Kiosken blir en mötesplats för boende i samhället men också för tillfälliga besökare (turistinformation). Avsikten är att skapa en långsiktig och permanent mötesplats som exempelvis kan utrustas med besöksdator.

Åtgärder

1. Under våren 2012 möta ägaren av fastigheten tillsammans med Näringslivsenheten, Eksjö kommun och samhällsföreningen, undersöka möjligheterna att använda lokalen.

Ansvar

Samhällsföreningen tar kontakt med ägaren av fastigheten och Näringslivsenheten, Eksjö kommun.

Kommunikationer

Mål

Under perioden arbeta för att de allmänna kommunikationerna kan bibehållas utan ytterligare försämringar.

Åtgärder

1. Under 2011 gemensamt med bygderna runt Bruzaholm föra en dialog med politiker och tjänstemän om behovet av goda kommunikationer.
2. Kontinuerligt under perioden 2011-2016 påverka beslutsfattare om de små orternas behov av att ha goda kommunikationer med näraliggande tätorter.

3. Medverka i utformningen av den nya trafiklösningen vid det gamla kioskområdet.

Ansvar

- 1-2 Samhällsföreningarna i östra länsdelen tillsammans med kommunen.
- 3 Samhällsföreningen tillsammans med kommunen.

Besöksnäring

Mål

Få turister och förbipasserande att stanna till och uppleva både natur- och kulturupplevelser som samhället kan erbjuda.

Naturupplevelser

Åtgärder

1. Skyltar till naturreservatet Skröle Hie/Stuverydsbäcken från Rv 40 samt hänvisning från Stuverydsvägen till reservatet. Skyltningen bör vara klar till turistsäsongen 2011.
2. Förbättra trafiklösningen, för att undvika en farlig vänstersväg, vid infarten till Skröle Hie i korsningen Stuverydsvägen – Solhöjdsvägen.
3. Till 2014 ha tagit fram en vandringsguide över samhället som visar gångstigar med historiska sevärdheter.
4. Under perioden ta fram förslag för upprustning av elljusspåret, med energiförbättrande åtgärder av belysningen.

Ansvar

1. Eksjö kommun i samarbete med Trafikverket och samhällsföreningen.
2. Eksjö kommun och Trafikverket .
3. Samhällsföreningen
4. En arbetsgrupp, utsedd vid samhällsföreningens årsmöte 2011.

Kulturupplevelser

Åtgärder

1. Utveckla Bruzaholms bruksmuseums traditionella aktivitet ”En dag i bruksmiljö” att

bli en dag då hela samhället lever sig tillbaka i tiden.

Ansvar

Föreningen Bruzaholms Bruksmuseum.

Uppföljning

Handlingsplanen kommer att följas upp en gång per år och resultatet presenteras vid samhällsföreningens årsmöten.

Bruzaholm den 9 maj 2011

Betania

Bruzaholms Sportklubb

Bruzaholms Bruksmuseum

Folkets Hus

Bruzaholms dansförening

Kyrkliga syföreningen

Samhällsföreningen